

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA

OBRADIVAČ: Služba za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i
mjesne zajednice

INFORMACIJA O STANJU JAVNOG PRIJEVOZA PUTNIKA NA PODRUČJU
GRADA ZENICA

ZENICA, mart 2023. godine

UVOD

Programom rada Gradskog vijeća Zenica za period 01.01. do 31.12.2023. godine, oblast Prostorno uređenje i komunalna djelatnost, pod tačkom 19. je predviđeno razmatranje Informacije o stanju javnog prijevoza putnika na području grada Zenica.

Ova Informacija sadrži opšte informacije u vezi sa komunalnom djelatnosti javnog linijskog prijevoza putnika, privrednim društvima kojim je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti javnog linijskog prijevoza putnika, postojećim linijama na području grada Zenica, uočenim manjkavostima sistema javnog linijskog prijevoza putnika kao i mjere koje je poduzela resorna služba.

Također su date opšte informacije o stanju javnog – taksiprijevoza i utvrđenom broju i rasporedu taksivozača za 2023. godinu.

JAVNI PRIJEVOZ PUTNIKA

Javni prijevoz putnika u cestovnom prijevozu u gradu Zenica je organizovan kao javni linijski prijevoz putnika (u daljnjem tekstu: javni linijski prijevoz), koji se vrši isključivo autobusima, i kao vanlinijski prijevoz putnika putničkim automobilima (u daljnjem tekstu: taksiprijevoz).

Poslovi u vezi sa javnim prijevozom su prešli u nadležnost sadašnje Službe za vodoprivredu, putnu infrastrukturu i mjesne zajednice (a tadašnje Službe za ekologiju, komunalne i inspeksijske poslove) tek u drugoj polovini 2019. godine.

A) Javni linijski prijevoz

U vrijeme kada je ova Služba preuzela u nadležnost poslove javnog linijskog prijevoza, tu komunalnu djelatnost je obavljalo JKP “Zenicatrans – prevoz putnika” d.d. Zenica, a sa terena smo često zapimali informacije o neredovnosti odvijanja prijevoza, uglavnom zbog kvara ili nedostatka prijevoznih sredstava.

U cilju kompletiranja informacije o postojećim linijama i redovima vožnje, od tadašnjeg prijevoznika je pribavljena dokumentacija: MREŽA LINIJA JAVNOG PREVOZA PUTNIKA JKP „ZENICATRANS – PREVOZ PUTNIKA“ D.D. ZENICA (u daljnjem tekstu: Mreža linija), prema kojoj se odvija javni linijski prijevoz u Zenici dugi niz godina.

Ubrzo nakon toga, preciznije 31.12.2019. godine, JKP “Zenicatrans – prevoz putnika” d.d. Zenica je u potpunosti obustavilo obavljanje komunalne djelatnosti, zbog čega je nastao kolaps u pogledu mobilnosti stanovništva koje je do tada bilo prinuđeno na korištenje javnog linijskog prijevoza za izvršavanje svojih obaveza (odlazak učenika u školu, radnika na posao i dr.).

Zbog općepoznate situacije vezano za status i obavljanje komunalne djelatnosti javnog linijskog prijevoza od strane ranijeg pružaoca usluga, a u cilju hitnog prevazilaženja nastale situacije, proveden je postupak izbora novog prijevoznika te zaključen ugovor s prijevoznicima „Prevoz putnika“ d.o.o. Zavidovići, „Babić-bisstours“ d.o.o. Zenica i „Bosmekni-trans“ d.o.o. Zenica (u daljnjem tekstu:

Prijevoznici) za nastavak obavljanja komunalne usluge prema postojećim redovima vožnje, a sve u cilju da se stanovništvu Zenice omoguće normalne aktivnosti i nesmetan odlazak na posao i u školu.

Prijevoznicima je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti javnog prijevoza lica u gradskom i prigradskom saobraćaju na području Općine Zenica u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 17/08), kojim je regulisano:

- a) da je obavljanje javnog prijevoza putnika komunalna djelatnost individualne potrošnje - član 3.,
- b) da općina obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti određenih zakonom - član 6.,
- c) da komunalnu djelatnost može obavljati strano i domaće pravno i fizičko lice i da općina može tim subjektima povjeriti komunalnu djelatnost, polazeći od prirode komunalne djelatnosti i uslova i potreba jedinica lokalne samouprave - član 8.

Cijene javnog linijskog prijevoza su fiksne i utvrđene cjenovnikom na koji je saglasnost dalo Gradsko vijeće.

Privrednom društvu “Prevoz putnika“ d.o.o. Zavidovići je povjereno održavanje sljedećih linija i redova vožnje:

- 1)–ZENICA "AS" - POJSKE- OVNAK(BP OVNAK OIL)
- 2) ZENICA "AS" - VRSELJE
- 3) ZENICA "AS" - POJSKE - VRSELJE
- 4) ZENICA "AS" - LOKVINE
- 5) ZENICA "AS" - GRADIŠĆE GRAJA
- 6) ZENICA "AS" - GRADIŠĆE GRAJA
- 7) JEZERA - ZENICA "AS"
- 8) ZENICA "AS" - TIŠINA
- 9) ZENICA "AS" - GORICA
- 10) ZENICA "AS" - MOŠČANICA
- 11) DONJA VIŠNJICA . LAŠVA - ZENICA "AS"
- 12) NEMILA (Naselje) -ZENICA "AS"
- 13) STARINA - BISTRICA - NEMILA (Naselje)
- 14) ZENICA "AS" - ORAHOVICA - BABIĆI (škola)
- 15) BABIĆI (Škola) - NEMILA
- 16) ZENICA "AS" - ŽIČARA - ŠERIĆI
- 17) ZENICA "AS" - ŽIČARA - ŠERIĆI
- 18) JASTREBAC - VUKOTIĆI - NEMILA (Naselje)
- 19) GLADOVIĆI - KOPRIVNA - ZENICA "AS"
- 20) ZENICA "AS" - ARNAUTI
- 21) ZENICA "AS" - TREŠNJEVA GLAVA (selo)
- 22) ZENICA "AS" - VARDA (SELO) - ARNAUTI
- 23) ZENICA "AS" - ARNAUTI - PUHOVAC
- 24) ZENICA "AS" - TREŠNJEVA GLAVA (SELO)
- 25) TREŠNJEVA GLAVA (selo) - BABINO (škola)
- 26) ZENICA "AS" - BRIZNIK - VARDA (SELO)
- 27) ZENICA "AS" - SEOCI - GRADINA
- 28) ZENICA "AS" - ZAHIĆI "R" - SEOCI
- 29) ZENICA "AS" - PEŠEVIĆI
- 30) ZENICA "AS" - RADINOVIĆI

- 31) ZENICA "AS" - BISTRICA - STARINA
- 32) NEMILA (Naselje) - VAROŠIŠTE - ZENICA "AS"
- 33) NEMILA (Naselje) - BISTRICA – STARINA.

Privrednom društvu „Babić-bisstours“ d.o.o. Zenica je povjereno održavanje sljedećih linija i redova vožnje:

- 1) RIČICE (Džamija) - BOLNICA
- 2) ZENICA "AS" - KLOPČE
- 3) ZENICA "AS" - JANJIĆI
- 4) ZENICA "AS" - BANLOZI
- 5) ZENICA "AS" - LUKOVO POLJE
- 6) ZENICA "AS" - LUKOVO POLJE
- 7) RIČICE (Džamija) - BOLNICA
- 8) BOLNICA - KANAL (linija br. 1 A/5)
- 9) BOLNICA - KANAL (linija br. 1 A/4)
- 10) BOLNICA - KANAL (linija br. 1 A/3)
- 11) BOLNICA - KANAL (linija br. 1 A/2)
- 12) BOLNICA - KANAL (linija br. 1 A/1)
- 13) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/6)
- 14) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/5)
- 15) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/4)
- 16) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/3)
- 17) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/2)
- 18) BOLNICA - KANAL (linija br. 1/1)
- 19) BOLNICA - DONJA GRAČANICA
- 20) BOLNICA - DONJA GRAČANICA (SD)
- 21) BLATUŠA - BOLNICA (linija br. 3/2)
- 22) BLATUŠA - BOLNICA (linija br. 3/1)
- 23) GORNJA ZENICA - ZENICA "AS"

Privrednom društvu „Bosmekni-trans “ d.o.o. Zenica je povjereno održavanje sljedećih linija i redova vožnje:

- 1) BOLNICA – SVIĆE
- 2) PEPELARI - BEGOV HAN (škola) - ZENICA
- 3) PEPELARI – KOVANIĆ

Bitno je istaći da je Prijevoznicima povjereno obavljanje komunalne djelatnosti prema ranijeg utvrđenoj Mreži linija, odnosno prema postojećim, registrovanim redovima vožnje, kao prijelazno rješenje do rješavanja poteškoća u radu ranijeg pružaoca usluga ili do provođenja procedure koja se utvrđuje posebnim propisima koji regulišu tu oblast.

Od tada pa do danas traje takvo stanje, pri čemu redovi vožnje koji su preuzeti od ranijeg prijevoznika nisu usklađeni sa potrebom korisnika za javnim linijskim prijevozom kao ni međusobno između različitih prijevoznika, a važećim propisima nije dato ovlaštenje resornoj službi da vrši korekcije registrovanih ili registraciju novih linija i redova vožnje, za koje se s pravom može reći da su zastarjeli jer su se, od vremena kada su registrovani (prije 20 i više godina) značajno promijenile potrebe stanovništva, kako zbog demografskih primjena, tako i zbog razvoja cestovne infrastrukture i drugih djelatnosti radi kojih su i potrebe za prijevozom promijenjene.

Brojne primjedbe koje Služba zaprima u vezi sa javnim linijskim prijevozom ukazuju na to da kvalitet istog nije zadovoljavajući, odnosno da postoje brojni nedostaci radi kojih se građani još uvijek odlučuju za korištenje putničkih automobila.

Statistički podaci pokazuju da broj motornih vozila u Zenici iz godine u godinu raste, što je dugoročno neodrživo i zahtjeva logistički pristup upravljanju javnim linijskim prijevozom kako bi se povećao interes za istim te zamjenom vožnje putničkim automobilima za javnim linijskim prijevozom.

Problem je što su, posebno u središtu grada, ulice i saobraćajnice već određene i nema puno prostora za proširenje te će s povećanjem priliva automobila u centar grada, ali i na ostalim dijelovima gdje su česta saobraćajna zagušenja (npr. kod novih naselja, gdje nije istovremeno izgrađena i nova cestovna infrastruktura) doći do još većih saobraćajnih gužvi, onečišćenja zraka, buke, zdravstvenih tegoba i oboljenja i ostalih negativnih efekata gustog saobraćaja.

U tom kontekstu, podizanje kvaliteta javnog linijskog prijevoza trebao bi biti prioritet, posebno onih faktora za koje građani smatraju da im najviše smetaju, odnosno s kojim su najnezadovoljniji, poput: udobnosti (čistoća, gužva i sl.), učestalosti, tačnosti, redovnosti i sl. Također, može se uočiti da javni linijski prijevoz, uz nedostatke u smislu kvaliteta usluge, ima hendikep i u nedovoljnoj saradnji između trenutnih Prijevoznika. Na primjer, do sada nije uspostavljena saradnja između Prijevoznika u pogledu korištenja jedne mjesečne karte za dva različita Prijevoznika.

Sve navedeno upućuje na činjenicu da javni linijski prijevoz nije na zadovoljavajućem nivou kvaliteta te da kao takav ne može biti održiv, odnosno bolje privlačan građanima.

Iz navedenog razloga Zenica bi trebala provoditi politiku smanjivanja prijevoza putničkim automobilima u strogom centru. Cilj Prijevoznika kao i Gradske uprave trebao bi biti da putovanje javnim linijskim prijevozom bude na što višem nivou kvaliteta. U tom kontekstu, javni linijski prijevoz treba ponuditi takve transportne usluge i rješenja koja odgovaraju promjenama načina življenja i novim vrijednostima savremenog čovjeka.

Ova Služba je, u saradnji sa Službom za normativno-pravne poslove, već provela aktivnosti na pripremi Nacrta Odluke o načinu i uslovima povjeravanja i organizovanja javnog prijevoza putnika u linijskom cestovnom prijevozu na teritoriji grada Zenica, koja će se razmatrati na sjednici Gradskog vijeća te dati u javnu raspravu.

Bez donošenja jednog takvog propisa ova Služba nema mogućnost rješavanja bitnih pitanja iz oblasti javnog linijskog prijevoza, kao što su: utvrđivanje nove mreže linija, registracija novih linija, brisanje postojećih ili uvođenje novih polazaka/povrataka u redu vožnje, pitanje korištenja jedne mjesečne karte kod različitih prijevoznika i sl.

B) Taksiprijevoz

Organizovanje i kontrolisanje obavljanja taksiprijevoza je u nadležnosti kantonalnog Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, s tim da su samo određeni (administrativni) poslovi povjereni općinama/gradovima kantonalnim propisom koji reguliše tu oblast: Odluci o organizovanju i načinu obavljanja taksiprijevoza putnika na području Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 10/19-novi prečišćeni tekst).

U gradu Zenica postoji 17 (sedamnaest) taksistajališta sa ukupno 88 taksimjesta, a sve prema urbanističkoj saglasnosti izdatoj od strane nadležne službe:

- 1) Bulevar kralja Tvrtka I (autobuska stanica) – 16 taksimjesta
- 2) Bulevar kralja Tvrtka I (željeznička stanica) – 12 taksimjesta
- 3) Ulica dr. Aska Borića (stadion) – 6 taksimjesta
- 4) Ulica fra Ivana Jukića (poliklinika) – 3 taksimjesta
- 5) Buelavar Kulina bana (hotel Internacional) – 3 taksimjesta
- 6) Ulica Školska (hotel Dubrovnik) – 2 taksimjesta
- 7) Ulica Sarajevska (Carina) – 5 taksimjesta
- 8) Ulica Safveta bega Bašagića – 4 taksimjesta
- 9) Ulica Jevrejska (stara pijaca) – 8 taksimjesta
- 10) Ulica Londža (uglovnica) – 5 taksimjesta
- 11) Ulica Londža (Drvena ćuprija) – 3 taksimjesta
- 12) Ulica Bistua Nuova (zgrada R-1) – 3 taksimjesta
- 13) Ulica profesora Mustafe Čauševića (osnovna škola Radakovo) – 2 taksimjesta
- 14) Ulica Crkvice (bolnica) – 5 taksimjesta
- 15) Ulica I Zeničke brigade (dom penzionera) – 2 taksimjesta
- 16) Ulica Željeznička (tržnica Blatuša) – 4 taksimjesta
- 17) Ulica Kanal (brana) – 5 taksimjesta

Ukupan broj taksivozila na nivou grada Zenica se utvrđuje zaključkom, a taj broj za 2023. godinu iznosi 150. U skladu sa važećim propisima koji regulišu ovu oblast, svake godine se u septembru provodi javni poziv za prikupljanje zahtjeva za raspored taksivozila na slobodna taksistajališta na području grada Zenica za narednu godinu.

Postojeća taksistajališta su locirana tako da opskrbljuju potrebe putnika na cijelom urbanom području Zenice (Crkvice, Babina rijeka, Radakovo, Odmuť, Kanal, Blatuša, autobuska i željeznička stanica te stajališta u užem gradskom jezgru).

U ranijem periodu taksiprijevoz je bio ugrožen zbog velikog broja nelegalnih taksivozača, pri čemu su vođene aktivnosti kojim se nastojalo to suzbiti, apelujući na nadležnu kantonalnu inspekciju da vrši češće kontrole, a zbog kojih se naposljetku u velikoj mjeri to i uspjelo.

Pored navedenog, nedostatak taksiprijevoza u Zenici je mala dostupnost u ruralnim dijelovima (zbog neisplativosti istih), kao i nepostojanje softvera/aplikacije za brže i lakše korištenje taksiprijevoza.

Obzirom da na nivou grada Zenica djeluje udruženje “Zenica taksi”, isto bi trebalo da uzme veće učešće u iniciranju nabavke i razvoja softverskih rješenja koja bi dovela do povećanja razine usluge taksiprijevoza (efikasnost, sigurnost, povjerenje prilikom plaćanja usluge), prema nadležnom Ministarstvu.

Informaciju sačinile:

Zerina Polić-Zolota, stručna savjetnica za poslove saobraćaja

Anisa Kovač., stručna saradnica za poslove saobraćaja

